

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P-5889

[Total No. of Pages : 4

[6142]-508

T.Y. B.Com.

355 (C) : BUSINESS LAW AND PRACTICE - II
(2019 Pattern) (Semester - V) (CBCS)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blank with the most appropriate alternative. (Any Five)[5]

- i) In India the law related to workman compensation, child labour act are called as _____.
(Bonus Act, Labour law, Mercantile law, Factories law)
- ii) The purpose of labour law does not include _____.
(Provides legal frame-work, Employee satisfaction, Workplace democracy, Industrial relations)
- iii) The term _____ means productive work especially physically work done for wages.
(Labour, Productivity, Job, Work)
- iv) The Indian labour law is mainly concentrating on the problems related to _____.
(Labour welfare, Child labour, Women problems, Factory work)
- v) _____ has formulated the employees provident fund scheme.
(ESIC, Medical benefit council, The state government, The central government)
- vi) ILO stands for _____.
(International Labour Organization, Internal Labour Organization, Internal Laboratory Organization, Interim Labour Organization)

P.T.O.

b) Match the following :

[5]

Column A		Column B	
i)	15 th March 1948	a)	The Employees Provident Fund and Miscellaneous Provision Act
ii)	1952	b)	Industrial Disputes Act
iii)	1924	c)	Factories Act
iv)	1947	d)	Minimum Wages Act
v)	23 rd September 1948	e)	Workman Compensation Act

Q2) Write a short note (Any Two) :

[10]

- Labour policy in India.
- Provisions regarding safety and labour welfare.
- Standing committee.
- Employees deposit linked insurance scheme.

Q3) a) Explain the history and evolution of labour laws in India.

[8]

b) Define the term Factory. Explain the concepts of manufacturing process, worker, work hours, inspection officer under Factories act 1948. [7]

Q4) a) Explain the adjudication of disputes and claims under The Employees State Insurance Act, 1948. [8]

b) Explain the objectives and scope of Employees Provident Fund and Miscellaneous Provident Act, 1952. [7]

Total No. of Questions : 4]

P-5889

[6142]-508

T.Y. B.Com.

355 (C) : BUSINESS LAW AND PRACTICE - II
(2019 Pattern) (Semester - V) (CBCS)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडे दिलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शवतात.

-
- प्रश्न 1)** अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]
- i) भारतात कामगारांची नुकसान भरपाई, बालकामगार इ. संबंधित असणाऱ्या कायद्याला असे म्हणतात.
(बोनस कायदा, व्यापारी कायदा, कारखाना कायदा, मजूरी कायदा)
- ii) कामगार कायद्यामध्ये हा हेतू समाविष्ट नाही.
(कायदेशीर नियामक काम, कर्मचाऱ्यांचे समाधान, कामगार लोकशाही, औद्योगिक संबंध)
- iii) या शब्दाचा अर्थ म्हणजेच मजूरीसाठी केले जाणारे शारीरिक कार्य होय.
(श्रमीक, उत्पादकता, नोकरी, काम)
- iv) भारतीय कामगार कायदा हा प्रामुख्याने या समस्यांवर लक्ष केंद्रीत करतो.
(कामगार कल्याण, बालकामगार, महिला समस्या, कारखान्याचे काम)
- v) ने कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी योजना तयार केली आहे.
(ईएसआयसी, वैद्यकीय लाभ परिषद, राज्य सरकार, केंद्र सरकार)
- vi) आय.एल.ओ. चे विस्तारित रूप आहे.
(आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना, अंतर्गत कामगार संघटना, आंतरराष्ट्रीय लॅब्रोटरी संघटना, अंतिम कामगार संघटना)

ब) योग्य जोड्या जुळवा.

[5]

रकाना अ		रकाना ब	
i)	15 मार्च 1948	अ)	भविष्य निर्वाह निधी आणि विविध तरतुदी कायदा
ii)	1952	ब)	औद्योगिक विवाद कायदा
iii)	1924	क)	कारखाना कायदा
iv)	1947	ड)	किमान वेतन कायदा
v)	23 सप्टेंबर 1948	ई)	कामगार नुकसान भरपाई कायदा

प्रश्न 2) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) भारतीय कामगार धोरण
- ब) सुरक्षा आणि कामगार कल्याण संबंधी तरतुदी
- क) स्थायी समिती
- ड) कर्मचारी डिपॉझिट लिंकड इन्शुरन्स स्कीम

प्रश्न 3) अ) भारतातील कामगार कायद्याचा इतिहास आणि उत्क्रांती स्पष्ट करा.

[8]

ब) कारखाना या संज्ञाची व्याख्या लिहा. कारखाना कायदा 1948 अंतर्गत, उत्पादन प्रक्रिया, कामगार, कामाचे तास या संकल्पना स्पष्ट करा.

[7]

प्रश्न 4) अ) कर्मचारी राज्य विमा कायदा 1948 अंतर्गत, विवाद आणि दाव्यांच्या निर्णयाचे स्पष्टीकरण द्या.

[8]

ब) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि विविध तरतुदी कायद्यांतर्गत 1952 उद्देश व व्याप्ती स्पष्ट करा.

[7]

